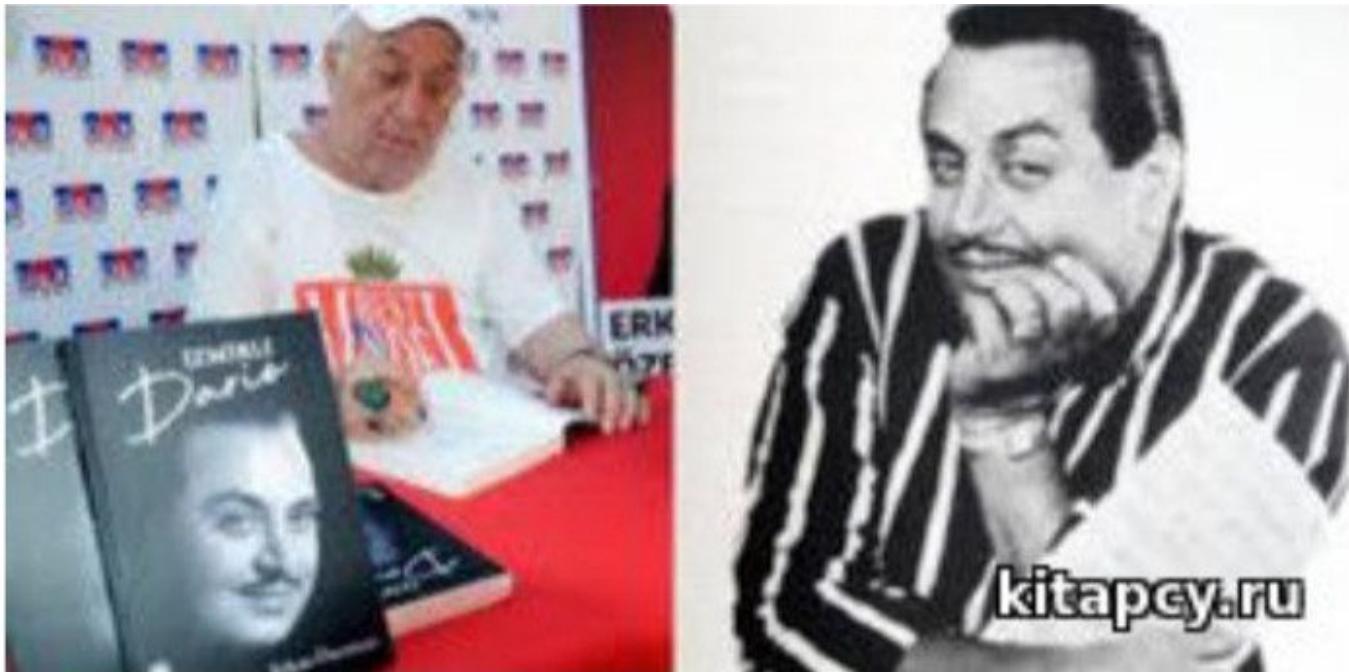


Bir türk aýdymçy

Category: Aýdym-saz sungaty, Kitapcy
написано kitapcy | 24 января, 2025
Bir türk aýdymçy BIR TÜRK AÝDYMÇY



kitapcy.ru

Birnäçe ýyl mundan öň...

Erkan Özerman bilen Parižde tanyşdyk. Stambulda we Türkíyede ýaşan, özünü alyp barşy boýunça «köşkden çykma aristokrat» bardy garşymda...

Galatasaray liseýiniň uçurumy... Ýewropanyň abraýly ýokary okuň jaýlaryndan Sciences Po (Институт политических исследований Париж) institytynda syýasat ugrundan, Sorbonne 8-nji Pariž uniwersitetinde (Университет Париж 8) sosiologiyadan okan, «Sungat işgäriniň halka edýän täsiri» ady bilen doktorlyk dissertasiýasyny goran giň gözýetimli intellektual bardy garşymda...

Radio işgäri, žurnalist, festiwallara guramaçylyk edýän show-business bardy garşymda...

Iň soňky gezek... Izzet Çapa-Gülsüm Sami jübütleriň Enriko Masias bilen bilelikde geçen sýurpriz doglan gündünde sataşdyk, surata düşdük...

Iki hepde öň... Ertugrul (Özkök) abiniň makalasynda okapdym: Erkan Özerman ýakyn dosty Dario Moreno hakda gürrüň berýän kitap ýazan eken: «Izmirli Dario».

Ertugrul abi kitaby bir demde okap, biziň hemmämize,

žurnalistleriň dili bilen aýtsam, «habar atypdy». Kän wagt geçmänen Erkan Öberman jaň etdi:
«Awtograf ýazyp ugradan kitabym saňa gowuşmadym?» Gynansak-da, heniz gowuşmady. Kitabyň gelerine garaşyp durman, kitaby satyn aldym. Menem bir demde okadym. Çünkü:
Sahypalaryny agdardygymça saz we kino dünýäsinden şeýle bir täsin maglumatlar öwrendim welin, elimden goýmadym...

İZMİRLİ *Dario*



Remzi
Kitabevi

Erkan Özerman

• ÇEPÇİ YILDYZ

Dario Moreno (1921-1968)...

Ol hakda bilyänlerimiz neneň az eken. Hawa, Türkiýede häzirem köp sanly fransiyalyar ýaly ony meksikalydyr öýdüp ýören kän! Ýogsam bolmasa ol:

Aýdyna doglan, Izmirde ulalan, harby gullugy Akhisarda eden, Stambul we Ankara klublarynda, kazinolarynda işlän, Müzeýén Senaryň «Oglum, seniň ýeriň bări däl, seň ýeriň Ýewropa» sözi bilen müň bir kynçylygy aşyp dünýä ýyldyzy bolan sefarad jöhidi...

Erkan Özermanyň bu kitaby ýazmagynyň düýp maksadam, onuň «meksikeydygy» baradaky ýalňyş pikiri düzetmek.

Kitabyň ady şoň üçin «Izmirlı Dario»...

Kitap şoň üçin fransuz dilinde-de çap edilmeli...

«Yetimler ojagyndan» ("Nido de Guerfanos"), toý aýdymçysyndan dünýä derejesinde tanalýan parlak ýyldyzy bolýança geçen ýoly kä gamlandyrýar, kä tolgundyrýar...

Şübhesiz, Dario Moreno beýik şan-şöhrata sesi bilen ýetdi. Emma...

Şol bir wagtyň özünde otuz baş çepe filmde suratda düşdi. Mysal üçin, Brižit Bardo bilen bile surata düşen «Meniň bilen tans etjekmi?» çepe filmi bulardan biri...

“Le Salaire de la Peur” («Gorkynyň tölegi») çepe filminde Iw Montan bilen surata düşdi.

Erkan Özerman Dario Morenonyň juda husyt adam bolandygyny degişmä salyp aýdýar. Emma «garsonlara gereğindenem artyk pul eçilendigini» ýazýar.

Munuň sebäbini Dario Moreno şeýle düşündirýär:

– Biz «Le Salaire de la Peur» çepe filmine düşüp bolandan soň Iw Montan bilen bir wagona mündük. Bilyänsiňiz, Iw Montan çepçidir (sosialist). Onuň otlyda garsonlara göwnaçyklyk bilen ep-esli pul paýlandygyny gören Montanyň şol gün bize aýdan: «Bu zähmetkeşlere göwnüñiziň joşanyndan has känini beriň» diýeni pent bolup galday...»

**CHARLES VANEL
YVES MONTAND**



• **JHP-DP ÝARANLYGY**

Fransiýa aýdym-saz sungatynyň ýokary gatlagy Gündogardan gelen

Şarl Aznawur, Dario Moreno, Adamo, Mustaki ýaly sesleri "brise" (gyryk) görüp, halamaýarmış.

Ilkibaşda Dario Moreno üçinem «Parižde azançy sesiniň näme işi bar» diýipdirler...

Edit Piaf Aznawur üçin "Turuň, ýör gideliň, hem üstünden güleliň, hem aýdym nähili erbet aýdylýar, tomaşa edeliň» diýermiş... Soň hemmesi öwrenişip gidipdir. Hawa, hatda Edit Piaf ilki Aznawur bilen, soň Mustaki bilen halaşypdyram!

Ýene bir «brise» ses Enriko Masiasa Parižde arka duran, oña parlak ýyldyz bolmagyň ýoluny açan Dario Morenody...

Nämeler ýok kitapda:

Darionyň türkçe bolsun, fransuzça bolsun, tapawudy ýok, aýdan ähli aýdymalaryny Tanžu Okandan başga hiç kime berenokmyş...

Zeki Müren ikisi biri-birine góriplik edýärlermiş...

Stambuldaky gep-gürrüňlerden Ismet Aýyň üsti bilen habarly bolýarmış...

Erkan Özerman Ankarada «MET» atly klub açýar, şärikdekleri-de JHP-niň baş sekretary Kemal Satyryň oglı Mustapa bilen DP-niň deputaty-ministr Kemal Zeýtinoglynyň oglы Tolga! JHP bilen DP-niň gije durmuşynyň birikýän ýeri...

1968-nji ýylyň 1-nji dekabry... Dario Moreno Parižde Žak Brel bilen Don Kihot mýuziklinde oýnamak üçin Stambuldan gidip barýarka, «Yeşilköý» howa menzilinde dawa-jenjel döräp, gan basyşy ýokarlanyp beýni ganamasyny geçirdi we aradan çykdy...

Ysraýyla göçen ejesi oglunyň Holon şäherinde jaýlanylmasyny isledi...

Bize Dario Morenonyň gymmatyny açyp görkezen Erkan Özermana näçe minnetdarlygymzy bildirsegem az bolar...

Hawa, Dario Moreno bir türk aýdymçysydyr.

Soner ÝALÇYN.

«SÖZCÜ» gazeti, 16.07.2021 ý. Aýdym-saz sungaty